

Valmistavan opetuksen lisäopetus 1.8.2026 alkaen

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta 16.06.2026 § 71
182/12.00.01/2026

Sivistysjohtaja: Perusopetuslain 5 §:n 1 momenttia on muutettu lailla perusopetuslain muuttamisesta (1369/2025) siten, että jatkossa kunta voi järjestää maahanmuuttajille perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta. Uuden maahanmuuttajille perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestäminen on kunnalle vapaaehtoista. Sitä järjestetään perusopetuksen yhteydessä. Muutos tulee voimaan 1.8.2026.

Perusopetuslain (1369/2025) 5 §:n 1 momentin mukaan kunta voi järjestää maahanmuuttajille perusopetukseen valmistavaa opetusta ja perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta sellaisella ulkomaalaistaustaiselle oppilaalle, joka ei ole syntynyt Suomessa.

Perusopetuslain 46 §:n 3 momentin mukaan perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta ei voi järjestää oppilaalle, jonka perusopetuslain 26 §:n 1 momentissa tarkoitettu velvollisuus suorittaa perusopetusta on päättynyt. Perusopetuksen suorittaminen päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai viimeistään sen lukuvuoden koulutyön päättyessä sinä kalenterivuonna, jona oppilas täyttää 17 vuotta.

Perusopetuslain (1369/2025) 5 §:n 2 momentin mukaan perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus on tarkoitettu valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyville oppilaille, joilla ei ole vielä riittävää peruskielitaitoa opetuskielessä. Lain esitöiden mukaan siirtymisellä tarkoitetaan lähtökohtaisesti sitä, että perusopetukseen siirtyvät oppilaat ovat päättäneet valmistavan opetuksen samana tai sitä edeltävänä vuonna. Oppilaan edun kannalta tarkoituksenmukaista on, että siirtyminen perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen tapahtuisi suoraan perusopetukseen valmistavan opetuksen päättymisen jälkeen.

Valmistavan opetuksen jatkuminen lisäopetuksena kohdennetaan niille oppilaille, joiden osalta valmistavan opetuksen jatkumiselle on eniten tarpeita. Näitä ovat oppilaat, joilla on vasta alkava luku- ja kirjoitustaito, puutteellinen kouluhistoria tai yläkouluiässä maahan tulleet. Lisäopetuksen tarve arvioidaan oppilaan tilanteen ja tarpeiden mukaisesti.

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen oppilaat ovat perusopetuksen oppilaita.

Opetuksen järjestäjä päättää valmistavan opetuksen lisäopetuksen opetusjärjestelyistä. Opetuksen järjestäjän harkinnan mukaisesti valmistavan opetuksen lisäopetus järjestetään oppilaalle perusopetuksen yhteydessä järjestettynä. Opetus voidaan järjestää esimerkiksi samanaikais- tai yhteisopetuksena tai pienemmässä ryhmässä, jolloin opetusta tarvitsevat oppilaat voivat olla eri tilassa

toisen opettajan kanssa. Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että oppilas saa riittävästi opetusta saavuttaakseen riittävän peruskielitaidon opetuskielessä (HE 103/2025 vp).

Perusopetuslain 9 §:n 3 momentin mukaan valmistavan opetuksen lisäopetus on laajuudeltaan enintään yhden vuoden mittainen. Käytännössä tämä tarkoittaa, että kunnan tulee tarjota mahdollisuus valmistavan opetuksen lisäopetukseen vuoden ajaksi. Jos oppilaalla ei ole kuitenkaan tarvetta, ei valmistavan opetuksen lisäopetusta tarvitse järjestää oppilaalle koko vuoden ajaksi.

Valmistavan opetuksen lisäopetus on lisätty kuntakohtaiseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaan.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin on lisätty säännökset uuden perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen rahoituksesta. Perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta rahoitetaan uudella lisäopetukseen myönnettävällä lisällä. Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen rahoitus määräytyy oppilasmäärän ja oppilasta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella. Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen lisärahoitus ei ole ns. 100 prosenttista valtionosuutta. Tämän lisäksi kunnille ohjautuu perusopetuksen järjestämiseen peruspalveluiden valtionosuutta.

Mahdollisuus valmistavan opetuksen lisäopetukseen on maahanmuuttajataustaiselle oppilaalle erinomainen mahdollisuus suomen kielen osaamisen vahvistamisen lisäksi vahvistaa muita oppimiseen liittyviä taitoja ja valmiuksia.

Sivistysjohtaja: Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta päättää, että oppilaskohtaiseen tarpeeseen perustuva valmistavan opetuksen lisäopetus otetaan käyttöön 1.8.2026 alkaen.

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.